

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.444/2021/7.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2022. február 10.

Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények

Terheltek:

Első fok: Gyulai Törvényszék, 13.B.205/2017/31., ítélet, tárgyalás,
2017. december 12.

Másodfok: Szegedi Ítéltábla, Bf.III.149/2018/22., ítélet, nyilvános ülés,
2019. február 1.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Gyulai Törvényszék 13.B.205/2017/31. számú, illetve a Szegedi Ítéltábla Bf.III.149/2018/22. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Gyulai Törvényszék a 2017. december 12-én kihirdetett 13.B.205/2017/31. számú ítéletével a terheltet költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés, (5) bekezdés b) pont] és számvitel rendje megsértésének büntette [Btk. 403. § (1) bekezdés a) és b) pont] miatt halmazati büntetésül 4 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 5 év közügyektől eltiltásra és 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. Rendelkezett arról, hogy a

terhelt legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A jogi személlyel szemben 12.000.000 forint pénzbírságot szabott ki. Rendelkezett a vagyonek Kobzáról, a bűnjeléről, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

- [2] Kétirányú fellebbezés alapján eljárva a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2019. február 1-jén kihirdetett Bf.III.149/2018/22. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a terhelt cselekményét folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §) is minősítette. A terhére megállapított költségvetési csalás büntette jogi minősítését akként pontosította, hogy az helyesen a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont. A jogi személlyel szemben elrendelt vagyonek Kobzás összegét 2.400.346 forintba szállította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta.

II.

- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára, valamint a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapítottn, elévülés címén a számvitel rendje megsértésének büntette és a hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alóli felmentés, valamint a büntetés enyhítése érdekében.
- [4] Kifejtette, hogy tévedett mind az első-, mind a másodfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a nyomozás elrendelése az elévülést minden felrótt cselekmény, így a számvitel rendjének megsértése büntette tekintetében is félbeszakította. Álláspontja szerint nem ezen bűncselekmény, hanem más bűncselekmény gyanúja miatti, ismeretlen tettes elleni nyomozás elrendelés nem minősül a büntetőügyekben eljáró hatóságoknak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt fogantatosított büntetőeljárás cselekménynek. A nyomozati iratok alapján ilyen első cselekménynek csak és kizárólag a 2015. január 6. napján történt szakértő kirendelése minősülhet.
- [5] Kifejtette, hogy a szakvélemény önmagában cáfolja a jogerős ítélet azon megállapítását, miszerint a terhelt terhére rótt minden bűncselekmény, így a számvitel rendje megsértésének büntette tekintetében is 2012. január 20. napja az elévülés kezdő időpontja. Ugyanis a számlák könyvelésben történő szerepeltetésének időpontja 2011. évben történt és nem 2012-ben. Mindennek pedig jelen ügyben azért van jelentősége, mivel 2011-ben a számvitel rendjének megsértése büntette három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetni rendelt bűncselekmény volt, így a büntethetősége nem öt, hanem három év elteltével évül el, miként a hamis magánokirat felhasználásának vétsége is. Így ezen bűncselekmények vonatkozásában büntethetőséget megszüntető ok áll fenn.
- [6] A szakértői kirendelés alapján 2015. január 22. napján kelt szakértői vélemény megállapítása, mely szerint: „az elvégzett vizsgálat alapján megállapítható, hogy az 1. számú Kft. azzal az eljárásával, hogy 2011. évben a 2. számú Kft. nevében összesen 615.751.731 forintból kiállított 149 db valótlantartalmú számlát a könyvelésében szerepeltette, megsértette a számviteli törvény fenti rendelkezéseit (15. § (3) bekezdés, 159. §, 165. § (2) bekezdés), ezzel vagyoni helyzet áttekintését, ellenőrzését megghiúsította és ezen szabályszegésekkel az adott üzleti évet érintően a számviteli törvény szerinti megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idézett elő.”, bizonyítékként nem értékelhető, mivel a szakértő jogkérdésben foglalt állást.
- [7] Az indítványozó szerint e két bűncselekményt az elkövetéskor hatályban lévő büntető törvénykönyv szerint kellett volna elbírálni és megállapítani, hogy a két bűncselekmény elévült.
- [8] A védő az indítványában - arra az esetre, ha a Kúria nem osztaná az elévülés vonatkozásában az álláspontját - kifejtette azt is, hogy a számvitel rendjének megsértése büntette tekintetében a terhelt bűnösségének a megállapítására az anyagi jog szabályának megsértésével került sor.
- [9] Hivatkozott azon bírói gyakorlatra, mely szerint a számviteli fegyelem megsértése valóságos halmazatban áll a költségvetési csalással, ha annak eszközcselekménye. Jelen ügyben azonban az állapítható meg, hogy a számláknak a könyvelésben való szerepeltetése nem eszközcselekmény,

hiszen nem ezzel követte el a költségvetési csalás büntettét a terhelt, hanem azzal, hogy valótlan tartalmú áfabevallást nyújtott be. Mindezekre tekintettel a számviteli rend megsértése jelen ügyben nem áll valóságos halmazatban a költségvetési csalással.

- [10] Álláspontja szerint a fiktívnek minősített számláknak a könyvelésben történő nem szerepeltetése nem elvárható a terhelttől. Ugyanis a büntetendő cselekmények elkövetésétől mindenki köteles tartózkodni, viszont vannak olyan helyzetek, amelyekben ez a büntetőjogi felelősség terhével nem várható el. Jelen ügyben a számláknak a könyvelésben való nem szerepeltetése gyakorlatilag önfeljelentés lett volna, mely nem várható el, ezért a bűnösség hiányában bűncselekmény nem valósult meg.
- [11] Hivatkozott a védő arra, hogy az adott bűncselekménynél vagylagos tényállási elem a vagyoni helyzet áttekintésének, ellenőrzésének megghiúsítása, mely jelen ügyben nem állapítható meg azon egyszerű okból sem, mert a NAV tette a feljelentést, azaz adóigazgatási eljárás alapján került megállapításra, hogy a könyvelésben szereplő számlák nem valósak, így maximum a vagyoni helyzet áttekintésének a megnehezítéséről lehet szó, viszont ez a cselekmény elkövetésekor és azóta sem büntetendő, csak és kizárólag az áttekintés megghiúsítása.
- [12] A másik vagylagos tényállási elem a számviteli törvény szerinti megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hiba előidézése, mely szintén nem állapítható meg a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény a cselekmény elkövetésekor még pontosan meghatározta, hogy mi minősül lényegesen befolyásoló hibának. Minden esetben a megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibának kell tekinteni, ha a megállapítások következtében a hiba feltárásának évét megelőző üzleti év mérlegében kimutatott saját tőke legalább 20 százalékkal változik.
- [13] Kifogásolta, hogy fentieket - mely szakértői kérdés - senki nem vizsgálta, ezért az nem kétséget kizáróan bizonyított tény, így nem lehet jogszerűen megállapítani azt, hogy a terhelt a számviteli törvény szerinti megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idézett volna elő. Ezáltal a jogerős ítélet megsértette a Be. 7. § (4) bekezdésben, valamint a Be. 188. § (1) bekezdésében foglaltakat.
- [14] Sérelmezte az indítványozó, hogy a bíróság a terhelttel szemben halmazati büntetést szabott ki, és azt, hogy nem került értékelésre az a nyomatékos enyhítő körülmény, hogy perújítási eljárás keretében megállapítást nyert a terhelt kóros elmeállapota, mivel az alapügyben eljáró bíróság nem foglalkozott a terhelt elmeállapotával.
- [15] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot változtassa meg, a terheltet a számvitel rendje megsértésének büntette és a hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól mentse fel, valamint a terhelttel szemben kiszabott büntetést enyhítse.
- [16] A Legfőbb Ügyészség BF.555/2021/3. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Kifejtette, hogy az indítványnak az a része, amelyben a védő a megállapított tényeket vitatja, törvényben kizárt.
- [17] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság helyesen hivatkozott arra, hogy a terhelt a 2011. IV. negyedévi áfabevallási kötelezettségének 2012. január 20. napján tett eleget, ekként ezen időpont zárja le az alapügyben elbírált bűncselekmények elkövetési idejét, az ekkor hatályos Btk.-t kell az elkövetéskori anyagi jogi szabálynak tekinteni.
- [18] Utalt arra, hogy a büntetőügyben a NAV költségvetési csalás büntette és magánokirat-hamisítás vétsége miatt ismeretlen tettes ellen tett 2013. április 13-án feljelentést. Ebben megjelölték azt is, hogy az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a kft. 2011. május 22-től 2011. december 1. napjáig 149 db, 123.150.000 forint áfát tartalmazó számlát fogadott be a 2. számú Kft.-től, és ennek alapján jogellenes adólevonás valószínűsíthető. A feljelentés alapján a nyomozás elrendelésére 2013. április 26-án került sor, amely a terhelt terhére rótt valamennyi bűncselekmény esetében az elévülését félbeszakította.
- [19] Hivatkozott a BH 2017.40. számú eseti döntésre, mely szerint az elkövető fogalma anyagi jogi

kategória, szemben a terhelt eljárásjogi fogalmával, amely egyben azt is jelenti, hogy az ismeretlen tettes elleni nyomozás elrendelése is félbeszakítja az elévülést.

Az elévülést az ügy előbbre vitelét szolgáló, tehát olyan érdemi eljárási cselekmény szakítja félbe, amely az elkövető ellen irányul, és azzal a bűncselekménnyel kapcsolatos, amelynek ténybeli alapja azonos az utóbb vád tárgyává tett bűncselekmény ténybeli alapjával.

- [20] Az ügyész szerint - a védői állásponttal ellentétben - az elkövetéskor hatályos Btk. alapján sem állt fenn elévülés okából büntetőeljárás akadály a számvitel rendjének megsértése büntette, illetve a hamis magánokirat felhasználásának vétsége tekintetében. Az eljáró bíróságok az elbíráláskor hatályos Btk.-t törvényesen alkalmazták.
- [21] Megállapítható, hogy nem csak a terhelt által benyújtott áfabevallások voltak valótlan tartalmúak, hanem valótlan volt az a 149 db számla is, amelyet a terhelt az adóbevallás alapját képező könyvelésben is szerepeltetett. Ezáltal a terhelt a kft. vagyoni helyzetének áttekintését, ellenőrzését megghiúsította, illetve az adott üzleti évet érintően a számvitelről szóló törvény szerinti megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idézett elő. A terhelt tehát mind a költségvetési csalás büntettét, mind a számvitel rendje megsértésének büntettét valótlan magánokiratok felhasználásával követte el.
- [22] Az ügyész szerint a terhelt büntetőjogi felelősségét a bíróság nem 2 rendbeli, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében állapította meg, így annak minősítése részben törvénysértő, amely azonban a kiszabott büntetés törvényességét nem érinti.
- [23] A felülvizsgálati indítvány büntetés kiszabását vitató részét törvényben kizártnak tartotta.
- [24] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn.
- [25] A védő észrevételében kifejtette, hogy mivel nem lett elrendelve a nyomozás a számvitel rendjének megsértése és a hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt, ezért az nem is szakította félbe ezen bűncselekmények elévülését. Továbbá vitatta azt is, hogy a feljelentés alapján a ténybeli egyezőség a terhelt terhére rótt valamennyi bűncselekmény vonatkozásában megállapítható lenne, és hivatkozott a BH 2014.69. számú eseti döntésre.
- [26] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen bírálta el.

III.

- [27] A terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.
- [28] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi - nem ténybeli - okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.
- [29] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. A jogkövetkeztetések - így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapján vizsgálható.
- [30] Az indítvány szerint a terhelt bűnösségének megállapítására a számvitel rendjének megsértése és a hamis magánokirat felhasználása tekintetében az anyagi jog szabályának megsértésével került sor, mivel e cselekmények esetében az elévülés már bekövetkezett, ugyanis az utolsó elkövetési időpont 2011. évben volt, az eljáró hatóságok pedig 2015. január 6. napjáig, a szakértő kirendeléséig nem folytattak a terhelt ellen eljárást e vonatkozásban.
- [31] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.
- [32] Az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 33. § (1) bekezdés b) pontja alapján a büntethetőség elévül a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de - ha a törvény másképpen nem rendelkezik - legalább 3 év elteltével.

- [33] Az elbíráláskor hatályos Btk. 26. § (1) bekezdése szerint a büntethetőség elévül a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de - ha a törvény másképpen nem rendelkezik - legalább 5 év elteltével.
- [34] Az 1978. évi IV. törvény 34. § a) pontja szerint az elévülés határidejének kezdőnapja befejezett bűncselekmény esetén az a nap, amikor a törvényi tényállás megvalósul. Ezzel egyező szabályozást tartalmaz a Btk. 27. § a) pontja.
- [35] Az 1978. IV. törvény 35. § (1) bekezdése - és a Btk. 28. § (1) bekezdése - értelmében az elévülést félbeszakítja a büntetőügyekben eljáró hatóságnak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárás cselekménye. A félbeszakítás napjával az elévülés határideje ismét elkezdődik.
- [36] Az indítványban vitatott 2. tényállási pontban írt cselekményt az eljáró bíróság az elbíráláskor hatályos Btk. 403. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerint minősülő számvitel rendjének megsértése büntettként minősítette.
- [37] Az irányadó tényállás tartalmazza a következőket: „A terhelt 2004. február 9. napjától ügyvezetője az **1. számú Kft.**, és 2014. október 10. napjáig ügyvezetője volt a 2. számú Kft.-nek. A tényállás 2. pontja szerint a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 159. §-a rögzíti, hogy a kettős könyvvitelt vezető gazdálkodó a kezelésében, a használatában, illetve a tulajdonában lévő eszközökről és azok forrásairól, továbbá a gazdasági műveletekről olyan könyvviteli nyilvántartást köteles vezetni, amely az eszközökben és a forrásokban bekövetkezett változásokat a valóságnak megfelelően mutatja.”
- „A bizonylati fegyelemre vonatkozóan a számviteli törvény 165. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a könyvviteli nyilvántartásokba csak szabályszerűen kiállított bizonylat alapján szabad adatokat bejegyezni. Szabályszerű az a bizonylat, amely az adott gazdasági eseményre vonatkozóan a könyvvitelben rögzítendő és a más jogszabályban előírt adatokat a valóságnak megfelelően tartalmazza.
- A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15. § (3) bekezdése előírja, hogy a könyvvitelben rögzített, és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatónak, bizonyíthatónak, kívülállók által is megállapíthatónak kell lenniük (valódiság elve).
- Az 1. számú Kft. azzal, hogy 2011. évben a 2. számú Kft. nevében összesen 615.751.731 forintról kiállított 149 db valótlan tartalmú számlát a könyvelésében szerepeltette, megsértette a számviteli törvény fenti előírásait, ezzel a vagyoni helyzet áttekintését, ellenőrzését megghiúsította és ezen szabályszegésekkel az adott üzleti évet érintően a számviteli törvény szerinti megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idézett elő.”
- [38] A következetes ítélkezési gyakorlat az elévülést félbeszakító eljárás cselekmények tekintetében több tartalmi követelményt is megfogalmaz. Mindenekelőtt azt, hogy annak ténybeli alapja egyező legyen az eljárásra okot adó cselekmény lényeges részleteivel, azokkal a történetekkel és eseményekkel, amelyek végső soron a vád tárgyát képezik. Ezen túlmenően meghatározott személy ellen kell irányulnia. Célja az, hogy az ügy előbbre vitelét szolgáló módon az elkövető szerepét tisztázza az említett tények bekövetkeztében, illetve előidézésében. E feltételek együttes teljesülése esetén az elévülés félbeszakad, függetlenül attól, hogy a nyomozás elrendelésére ismeretlen személy, az elkövető (terhelt), illetve más ismert személy vonatkozásában került sor. Nincs jelentősége annak sem, hogy a terheltet gyanúsítottként kihallgatták-e már, vagy közölték-e vele a bűncselekmény megalapozott gyanúját; az elévülést a fenti követelményeknek maradéktalanul megfelelő eljárási cselekmények minden alkalommal félbeszakítják (BH 2007.363.; 2008.110.).
- [39] Az 1978. évi IV. törvény 35. § (1) bekezdésének, és a Btk. 28. § (1) bekezdésének a megfogalmazásából nem kérdéses az sem, hogy a törvény kifejezetten az elkövető anyagi jogi fogalmát és nem a terhelt eljárásjogi fogalmát használja.
- [40] Az elkövető és a terhelt nem azonos fogalmak. A törvény szerint az elkövető az, aki a bűncselekménynek a Btk. Általános és Különös Részében meghatározott törvényi tényállását

megvalósítja; mivel e fogalomnak a törvényben egyéb ismérve nincs, nincs jelentősége annak, hogy ismert-e a kiléte vagy nem.

- [41] Az elkövetői minőség szükségszerűen létező objektív kapcsolat a bűncselekmény és valamely személy között, mely létrejön és fennáll, függetlenül attól, hogy az adott személy ismert-e vagy nem. A törvény szerint a terhelt az, akit bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja terhel, s emiatt büntetőeljárást folytatnak ellene.
- [42] Az iratokból kitűnően a Nemzeti Adó és Vámhivatal 2013. április 15-én tett feljelentést ismeretlen tettes ellen költségvetési csalás büntette és magánokirat-hamisítás vétsége miatt. A feljelentés 9. oldal 5. bekezdése tartalmazza, hogy „az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy az 1. számú Kft. a vizsgált időszakban, 2011. május 22-től 2011. december 01-ig 149 db számlát fogadott be a 2. számú Kft.-től mindösszesen 492.601.000 forint + 123.150.000 forint összegben, bőséges félbeszakításról.”.
- [43] A feljelentés 10. oldal első bekezdése szerint „az ügy összes körülményeinek értékelését követően megállapítható, hogy a számlákon közölt gazdasági események a valóságban nem bizonyíthatóak és így nem felelnek meg a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15. § (3) bekezdésében meghatározott valódiság elvének.” (nyomozati irat 1. kötet 79-88. oldal). E vonatkozásban nyomozás elrendelésére 2013. április 26-án került sor (nyomozati irat I. kötet 37. oldal).
- [44] Az iratok alapján megállapítható az is, hogy a nyomozás során a nyomozó hatóság 2015. január 6. napján igazságügyi könyvszakértőt rendelt ki. A szakértőt kirendelő határozat 3. pontjában feltett kérdés szerint a szakértőnek választ kellett adnia arra vonatkozóan, hogy „az 1. számú Kft. a számviteli törvényben, illetve felhatalmazásán alapuló jogszabályokban előírt kötelezettségének eleget tett-e, ha nem, mely rendelkezéseket sértette meg, ezek alkalmasak-e a vagyoni helyzet áttekintésének, ellenőrzésének megkönnyítésére, vagy ezen szabályszegések az adott üzleti évet érintően a számviteli törvény szerinti megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idéztek-e elő.” (nyomozati iratok 7. kötet 3221. oldal). A szakértői vélemény 2015. január 22-én elkészült. Az ügyben továbbá vádemelésre 2017. július 4. napján került sor.
- [45] A számvitel rendje megsértésének büntette törvényi tényállása az abban meghatározott eredmény bekövetkezésével válik befejezetté. A terhelt a cselekményével a 2011. üzleti év áttekintését, ellenőrzését hiúsította meg, valamint ezen üzleti évet érintően a megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idézett elő. A beszámolási rendszer egy-egy éves beszámolási időszakokra épül. Az üzleti év az az időtartam, amelyről a beszámolót kell készíteni. Az üzleti év időtartama megegyezik a naptári évvel.
- [46] A jogerős tényállás szerint a terhelt a 149 db valótlán tartalmú számlát 2011. évben szerepeltette a könyvelésében. Így a számvitel rendje megsértésének elkövetési ideje 2011. december 31-én fejeződött be függetlenül a költségvetési csalás elkövetési idejétől.
- [47] Az egymással bűnhalmazatban álló bűncselekmények külön-külön évülnek el. Jelen ügyben a számvitel rendjének megsértése bűncselekmény elévülése 2011. december 31-én kezdődött. Az előzőekben kifejtettek szerint viszont az elévülést félbeszakította a 2013. április 15-i feljelentés, majd a 2015. január 6-i igazságügyi szakértői kirendelés.
- [48] Kétségtelen, hogy a másodfokú bíróság a terhelt cselekményét folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §) is minősítette. A másodfokú ítélet indokolása szerint a költségvetési csalás büntette és a hamis magánokirat felhasználása vétsége valóságos alaki halmazát kell megállapítani, ha akár a felhasznált adóbevallás, akár az annak mellékletét képező bármely irat hamis, hamisított vagy valótlán tartalmú (másodfokú ítélet 7. oldal 7. bekezdés).
- [49] Ekként a terhelt terhére a jogerős ítéletben megállapított folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének utolsó elkövetési ideje - az áfabevallás benyújtásának időpontja - 2012. január 20. napja.
- [50] Mindezek alapján akár az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 33. § (1) bekezdés b) pontja szerinti 3 éves, akár az elbíráláskor hatályos Btk. 26. § (1) bekezdés szerinti 5 éves elévülési időt

alapulvéve az elévülési időn belül történt a feljelentés, majd a szakértő kirendelése, mind a számvitel rendje megsértésének büntette, mind a hamis magánokirat felhasználása vétsége tekintetében.

- [51] Ebből következően a cselekmények elévülése nem következett be, így a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására törvényesen került sor.
- [52] A védő a felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára is alapította. E szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.
- [53] A védő arra hivatkozott, hogy jelen ügyben a valótlan tartalmú számláknak a könyvelésben való szerepeltetése nem eszközcselekménye a költségvetési csalásnak, ezért nem áll valóságos halmazatban a számvitel rendjének megsértésével.
- [54] A Btk. 403. § (1) bekezdés alapján, aki a számvitelről szóló törvényben vagy a felhatalmazásán alapuló jogszabályokban előírt bizonylati rendet megsérti, vagy könyvvézetési, beszámoló készítési kötelezettségét megszegi, és ezzel
- a) a megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idéz elő, vagy
 - b) az adott üzleti évet érintően vagyoni helyzete áttekintését, illetve ellenőrzését megghiúsítja,
- büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- [55] A Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontja szerint költségvetési csalás büntettét követi el, aki a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vagy költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában mást tévedésbe ejt, tévedésben tart, valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, vagy a valós tény elhallgatja.
- [56] Az irányadó tényállás egyértelműen rögzíti a következőket:
- A terhelt a 2011-es adóév II-IV. félévében az 1. számú Kft. ügyvezetőjeként ismeretlen személytől 1.076.871,80 kg ismeretlen eredetű húsrut szerzett be.
 - A terhelt az ismeretlen eredetű húsrut eredetének igazolása, és az adóhatóságnál történő felhasználása végett - ismeretlen személytől, ismeretlen módon - a 2. számú Kft. mint kibocsátó nevével ellátott 149 db valótlan tartalmú számlát szerzett be.

-

- A terhel

-

- [57] A költségvetési csalás magatartása megnyilvánulhat tevékenységben (valótlan adat bejelentése, az adócsökkentés célját szolgáló hamis könyvelés) vagy valamilyen köteleességszerű magatartás elmulasztásában (pl. valamely az adómegállapításnál jelentős adat elhallgatása, eltitkolása, a könyvvézetési kötelezettség elmulasztása, a könyvekből egyes adatok kihagyása), adómentességnek vagy adókedvezménynek a hatóság megtévesztésével való kieszközlése útján stb.
- [58] Az irányadó tényállás alapján kétségtelen tény, hogy a terhelt a 149 db valótlan tartalmú számlát a könyvelésében szerepeltette, és ennek alapján a 2011. II-IV. negyedévben az általános forgalmi adó adónemre vonatkozó valótlan tartalmú adóbevallások kerültek benyújtásra. Megállapítást nyert az is, hogy a terhelt megsértette a számviteli törvény előírásait, ezzel a vagyoni helyzet áttekintését, ellenőrzését megghiúsította és ezen szabályszegésekkel az adott üzleti évet érintően a számviteli

törvény szerinti megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idézett elő.

- [59] A terhelt tehát mind a költségvetési csalás büntettét, mind a számvitel rendje megsértésének büntettét valótlan magánokiratok felhasználásával követte el. E magatartások révén két különböző jogtárgysértés valósult meg, e két bűncselekmény valóságos halmazát kell megállapítani.
- [60] Egyetértett a Kúria a Legfőbb Ügyészség által kifejtettekkel, mely szerint jelen ügyben nem csak a terhelt által benyújtott áfabevallások voltak valótlan tartalmúak. Valótlan volt az a 149 db számla is, amelyet a terhelt az adóbevallás alapját képező könyvelésében is szerepeltetett. Következésképpen a terhelt mind a költségvetési csalás büntettét, mind a számvitel rendje megsértésének büntettét valótlan magánokiratok felhasználásával követte el.
- [61] Ily módon a folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége helyesen 2 rendbelinek minősül, ez azonban a kiszabott büntetés törvényességét nem érinti.
- [62] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjából következően a törvénysértő minősítés tehát nem önmagában felülvizsgálati ok, hanem abban az esetben, ha a törvénysértő minősítéshez törvénysértő büntetéskiszabás is kapcsolódik.
- [63] Jelen ügyben azonban erről nincs szó.
- [64] A halmazati büntetést a Btk. 81. § (2) bekezdése alapján a bűnhalmazatban lévő bűncselekményekre megállapított büntetési nemek, illetve büntetési tételek közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével kell kiszabni. A terhelt által elkövetett bűncselekmények közül a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettének a büntetési tétele a legsúlyosabb, 5-10 évig terjedő szabadságvesztés.
- [65] Így a terhelttel szemben kiszabott 4 év 6 hónap szabadságvesztés büntetés nem tekinthető törvénysértő büntetésnek.
- [66] Az pedig a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy adott esetben mit tekint enyhítő vagy súlyosító körülménynek, s azt miként értékeli. Anyagi jogi felülvizsgálat tárgyát a büntetéskiszabási tényezők értékelése nem képezi, így felülvizsgálatban az nem támadható, illetve az sem vizsgálható, hogy a bíróság miként vette figyelembe a büntetéskiszabás során irányadó szempontokat.
- [67] Az indítvány nem kifogásolta a költségvetési csalás büntette tekintetében az elbíráláskor hatályos Btk. alkalmazását, sőt azzal kifejezetten egyetértett. A számvitel rendje megsértésének büntette és a hamis magánokirat felhasználásának vétsége vonatkozásában viszont sérelmezte, hogy nem az elkövetéskor hatályos Btk.-t alkalmazta a bíróság.
- [68] Ugyanakkor rámutat a Kúria, hogy a Btk. 2. §-ának téves alkalmazása csak akkor felülvizsgálati ok, ha kihatott a bűnösség megállapítására, vagy törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte.
- [69] Az elbíráláskori és elkövetéskori Btk. vegyes alkalmazása pedig kizárt.
- [70] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor a terhelt bűnösségét költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], számvitel rendje megsértésének büntettében [Btk. 403. § (1) bekezdés a) és b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében (Btk. 345. §) megállapította azzal, hogy ez utóbbi helyesen 2 rendbelinek minősül. Helyes az alkalmazandó Btk. megválasztása is.
- [71] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [72] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható.
- [73] Ezzel szemben a védő az indítványában részben a tényállás megalapozottságát vitatta, a bizonyítást, a bizonyítékok értékelését, a szakértői véleményben foglaltakat kifogásolta.
- [74] Erre azonban a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség, az indítvány e részében törvényben kizárt.
- [75] A védő kifogásolta, hogy nem került nyomatékos enyhítő körülményként értékelésre az, hogy perújítási eljárás keretében megállapítást nyert a terhelt kóros elmeállapota.

- [76] Az irányadó tényállás nem rögzítette, hogy a terhelt vonatkozásában büntethetőséget kizáró, illetve korlátozó kóros elmeállapot állna fenn. A terhelt beszámítási képességének esetleges korlátozottsága nem merült fel az alapügyben, arra senki sem hivatkozott, nem is állt rendelkezésre erre vonatkozóan igazságügyi orvosszakértői vélemény.
- [77] Mindezek alapján a felülvizsgálati indítvány ezen részében szintén törvényben kizárt, mivel a védő valójában egy perújítási okra hivatkozik, amelyre nézve perújítási eljárás keretei adnak lehetőséget.
- [78] Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése értelmében hivatalból köteles - a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.

IV.

- [79] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [80] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2022. február 10.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró

Kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző